

Borgmester Michael Fengers tale ved 2. behandlingen af Gentofte Kommunes budget for 2022

I dag står jeg for første gang som borgmester og forelægger budgettet på denne vigtige dag, hvor kommunens budget skal vedtages. Budget 2022 er anden-året af vores budgetaftale for 2021-2022. Aftalen tegner et 4-årigt perspektiv, og jeg er overbevist om, at det længere perspektiv er en styrke. Det skaber den ro og stabilitet, som skal til for at fastholde og udvikle de bedst mulige rammer for borgernes hverdag; nemlig vores vision: "Gentofte – et godt sted at bo, leve og arbejde". Det er det, vi arbejder for.

Det glæder mig, at vi med budgetaftalen for 2021-2022 fortsætter den gode tradition for brede forlig, hvor 18 ud af 19 kommunalbestyrelsesmedlemmer står bag budgetforliget. Det illustrerer det gode samarbejde, vi har i Kommunalbestyrelsen. Jeg vil i den sammenhæng gerne sig tak til forligspartierne for det altid tillidsfulde og konstruktive samarbejde. Vi er ikke altid enige, men vi er altid fælles om at ville det bedste for borgerne i Gentofte, og det lykkes vi med. Jeg noterer mig med tilfredshed, at Gentofte Kommune igen i år er den kommune, hvor borgerne er mest tilfredse med den kommunale service.

Vi godkender i dag et budget, der er i balance og viser, at vi fortsat har en sund og robust økonomi i Gentofte Kommune. Og det på trods af, at vi ved udligningsreformen sidste år blev pålagt en fuldstændig urimelig ekstra udligning på over 500 mio. kr. årligt – vel at mærke oveni de over 3 milliarder, vi betaler i forvejen. Udover selve udligningsregningen, der i sig selv er urimelig høj, straffes Gentofte Kommune i de kommende år også med en skattesanktion og ekstra overudligning. Kampen for at få fjernet de ekstra regninger har vi ikke opgivet, men vil fortsætte indsatsen for at overbevise et flertal på Christiansborg om, at de må fjernes.

Vi besluttede i forligskredsen, at Gentoftes borgere ikke skal opleve de meget betydelige serviceforringelser, som den ekstra udligningsregning vil medføre med mindre vi hævede skatten. Derfor blev vi sidste år tvunget til at hæve kommuneskatten gradvist frem mod 2025 – efter over 10 år med uændrede skatter. I 2022 stiger kommuneskatten til 24,0 %. Det er ikke med vores gode vilje, men sådan er det.

Forligspartierne ønskede at begrænse skattestigningerne mest muligt, og vi har derfor gennemført effektiviseringer for 40 mio. kr. primært indenfor administrative funktioner. Det har vi gjort bl.a. ved at fokusere endnu mere på udbud og mere effektive indkøb, digitale løsninger og ved at arbejde med at formindske sygefravær. "Vi er nyskabende, effektive og har lavest mulig skat". Sådan hedder det også i Gentofte Kommunes vision – og det mener jeg, at vi kan stå på mål for.

Overskriften på budgetaftalen er: "Gentofte lytter, skaber og handler – og tager ansvar". Det er ikke bare ord for mig, men noget der udspiller sig dagligt i vores levende lokaldemokrati: på borgermøder, i brugerbestyrelser, i råd og foreninger. I Kommunalbestyrelsen har vi arbejdet med opgaveudvalg de seneste 6 år, fordi vi ser borgere og virksomheders

erfaringer og perspektiver som essentielle for at udvikle velfærden. De i alt 34 afsluttede opgaveudvalg, hvor 324 borgere har deltaget, er bevis herpå.

”Vi skaber sammen” lever her i Gentofte, og opgaveudvalget ”Vi skaber sammen” har udviklet principper for mødet mellem borgere og kommunen. Der er i 2021 etableret et hold af sparringsagenter blandt de kommunale medarbejdere, som borgerne kan henvende sig til, hvis de gerne vil arbejde med nye initiativer til glæde for fællesskabet. Og vi har afholdt vores nye festival for demokrati og samtale ”Gentofte Mødes” for første gang, hvor vi politikere sammen med borgerne har haft fornøjelsen af at drøfte, hvad der er vigtigt i kommunen. For via dialog kan vi skabe endnu bedre resultater sammen med borgerne.

Et andet væsentligt budskab i Gentofte Kommunes vision er ”Vi tager ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling”. Vi skal naturligvis leve op til de nationale målsætninger – og også som kommune tage rollen på os ift. at inspirere og hjælpe borgerne med at yde deres bidrag lokalt. Vi skal snart vedtage en ny Udbuds- og indkøbspolitik med tre bundlinjer – så vi fremover får fundet en bedre balance mellem den økonomiske, sociale og grønne bundlinje. Gentofte Kommune er også gået sammen med 45 andre kommuner i ”DK2020 – klimaplaner for hele Danmark”, som er et forløb med Realdania, KL og regionerne. Klimaplanen skal med konkrete mål og initiativer, føre til klimaneutralitet i 2050. Vi skal vænne os til at tænke i den tredobbelte bundlinje, som fokuserer på økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed.

Vi er i gang med rigtig mange tiltag for at understøtte en bæredygtig udvikling. F.eks. arbejder vi løbende på, at der opstilles ladestanderer på kommunale parkeringspladser, vi laver en ny affaldsplan, der skal øge genanvendelsen, vi udskifter gadebelysningen med LED-pærer, og vi lærer børn i dagtilbud og skoler om bæredygtighed gennem projektet ”Fra haver til maver”. På den store klinge har vi fået overbevist Christiansborg om, at vi igen skulle have lov til at genoptage udbygningen af fjernvarmenettet, som er helt afgørende for vores nuværende og fremtidige energiforsyning. Forligspartierne ønsker også at lave større investeringer i vandsektoren for at fremskynde den grønne omstilling og lave den nødvendige separering af regnvand og spildevand. Det er store investeringer, men nødvendig rettidig omhu. Vi ”**tager** ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling” til glæde for de kommende generationer.

”Gentofte skal være et godt sted at bo, leve og arbejde” – det betyder bl.a. at Gentofte skal være et godt sted at være barn og ung. Jeg noterer mig med glæde, at vi ifølge Danmarks Statistik nyeste tal allerede opfylder minimumsnormeringerne med 6 børnehalebørn pr. voksen og 3 vuggestuebørn pr. voksen. Jeg ved, at nogle parter hellere vil bruge andre opgørelser, men de officielle viser, at i Gentofte er der 2,9 børn pr voksen i vuggestuerne og 5,7 børn pr voksen i børnehaverne - og bemanningen vil blive styrket yderligere de kommende år. Den pædagogiske kvalitet er god, men vi ønsker at højne den endnu mere ved at hæve pædagogandelen til 70 %. Rekrutteringen er vanskelig i en tid, hvor børnetallet stiger på landsplan, og alle kommuner har fået tilført midler til minimumsnormeringer, men vi arbejder på en række initiativer for at tiltrække og fastholde pædagoger. Vi har f.eks. afsat 1,5 mio. kr. pr år i budgetaftalen for 2021-2022 til at videreuddanne allerede ansatte pædagogmedhjælpere til pædagoger.

Også skolerne i Gentofte leverer høj faglig kvalitet, og elevernes afgangskarakterer ligger blandt de bedste i landet. Langt de fleste er glade for at gå i skole, og 83 % af forældrene er enten tilfredse eller meget tilfredse med deres børns skole. Vi er dog meget opmærksomme på, at der er børn og unge, som har det svært og kan have brug for ekstra støtte. Derfor fortsætter budgetaftalen gode initiativer som:

- Gratis psykologhjælp til unge
- Hurtig hjælp til børn og unge, der viser tidlige tegn på ADHD, angst, selvskade og spiseforstyrrelser.
- Headspace, som tilbyder gratis rådgivning og individuelle samtaler med unge i alderen 12-25 år.
- Øge kendskabet til de forebyggende tilbud i dagtilbud og skoler
- Og kontingentstøtte til familier gennem Fritidspas tildes nu udsatte børn og unge op til 25 år.

På det specialiserede område fortsætter arbejdet med at styrke medarbejdernes fællesskabskompetencer og specialpædagogiske kompetencer i de almene tilbud, støtte børn og unge i at komme tilbage til almenområdet fra specialiserede tilbud samt effektivisere sagsgange i visitationen. Målet er, at flere børn og unge i udsatte og sårbare positioner skal opleve glæden ved at deltage i fællesskaber så tæt på almenmiljøet som muligt.

Selv om vi i aften drøfter budget 22, vil jeg godt sige et par ord om den forældrehenvendelse, vi har fået angående sager om skoletilbud til børn med særlige behov – også selv om det grundlæggende ikke er et økonomisk spørgsmål. Vi er i gang med at undersøge sagerne, som henvendelsen omhandler, og 30. september mødtes vi med en gruppe forældre. Vi er enige med gruppen i, at vi vedvarende skal arbejde med forældreperspektivet samt inddragelse og dertilhørende gennemsigtig og smidig sagsbehandling. Jeg oplevede det som et godt og konstruktivt møde. Næste skridt er, at forvaltningen kommer tilbage med et forslag til en procesplan for et øget og udvidet samarbejde, som vi mødes med initiativgruppen om.

Vi skal fortsat have et stort fokus på børn og unges trivsel og sundhed – ikke mindst på bagkanten af Corona-pandemien, hvor fællesskaber har været udfordret.

Unge i Gentofte ryger og drikker mere end landsgennemsnittet - og andelen af unge, der har prøvet hash og andre stoffer er stigende. Opgaveudvalg Unges Sundhed og Trivsel – Røg, stoffer og alkohol har derfor formuleret en række anbefalinger, der skal bidrage til at vende denne udvikling og skabe de bedste rammer om det gode ungeliv i Gentofte – uden røg, stoffer og med et begrænset alkoholforbrug.

En af kommunens vigtigste tiltag i forhold til unge og rusmidler er projektet **Fælles om ungelivet**, som har til formål at sikre at flere unge lever et frit ungdomsliv. Her bidrager både forældre og lokalsamfund aktivt til, at de unges rammer opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og andre rusmidler. Projektet har fokus på at aktivere de fire primære faktorer i de unges liv, når det kommer til forebyggelse af misbrug: Venner, forældre, skole og fritid. Indsatsen fokuserer på det store flertal af unge, som i udgangspunktet trives og har det godt med vennerne, i skolen og familien.

Corona-pandemien har påvirket alle borgere. Også de ældre har oplevet store begrænsninger i hverdagen og i perioder været isoleret fra besøg fra familie og venner. Nogle ældre har følt sig ensomme og utrygge. Jeg glæder mig over den kreativitet, som vores ansatte har udvist for at begrænse isolationen mest muligt i en svær tid.

Det gode liv for seniorer og ældre vil fortsat være højt prioriteret i Gentofte Kommune. Det ser man blandt andet i vores nye opgaveudvalg 'Fremtidens velfærdsløsninger på ældreområdet', der bl.a. skal arbejde med temaer som borgerperspektiv, inddragelse af civilsamfund, digitalisering og hjemmet som udgangspunkt for ældreplejen. Udvalgets arbejde vil finde sted i perioden fra december 2021 til september 2022.

Vi ser det også i en række konkrete indsatser for ældre. For eksempel er der flere initiativer i gang for at styrke trivslen for udsatte ældre, herunder gennemførelsen af et stort uddannelsesprogram, der er støttet med 13 mio. kr. fra Sundhedsstyrelsen, som skal styrke samarbejdet mellem kommunen og borgere med demens eller andre kognitive funktionsnedsættelser. Vi har også fortsat 'Sundhed for seniorer', som kan hjælpe vores ældre borgere med at holde sig sunde og raske så længe som muligt.

Og så er vi i fuld gang med at modernisere og udbygge vores plejeboliger, så de opfylder borgernes ønsker og behov endnu bedre. Det sker bl.a. gennem tilpasning af eksisterede plejeboliger, der opgraderes ift. brandsikkerhed, men også ved at investere i nye og moderne kaldeanlæg. Det sker også ved at tilpasse kapaciteten til udsigten om en hel del flere ældre de kommende år. Det gør vi lige nu på Jægersborghave, hvor der bygges 72 nye plejeboliger med fast personale. Og det gør vi ved løbende at planlægge hvor og hvordan, vi kan justere plejeboligkapaciteten i fremtiden, så den følger behovene.

Vores vision har også fokus på, at Gentofte skal være et godt sted at **arbejde** og drive virksomhed. Vi vil sikre et levende lokalt byliv med kulturtilbud og detailhandel til gavn for borgere og erhvervsliv. Det myldrer igen ind med kunder i butikker, teatre og biografer, men nedlukningerne har været svære for erhvervslivet og i særdeleshed for detailhandlen og kulturområdet. Vi har netop bevilget ekstra penge til at nedbringe byggesagsbehandlingstiderne til glæde for både borgere og virksomheder.

I september i år afholdt vi en erhvervsconference, som var blevet udsat pga. corona. Her samlede vi virksomheder erhvervsdrivende og politikere til dialog om danske virksomheders muligheder for vækst. Det var en fornøjelse at se, hvor stor virkelysten og idérigdommen er.

På kulturområdet er mange arrangementer blevet aflyst eller udskudt, f.eks. Kultur- og Festsdage, Opera i det fri, gadgetaterfestival og Gentofteaften. Det har dog spiret med liv under overfladen, og der er blevet arbejdet intenst med planlægnings-, formidlings- og kommunikationsopgaver. Pandemien har været en anledning til at finde nye løsninger – på kulturområdet bl.a. med virtuelle fællesskaber og digital fjernundervisning. Byens Hus, der danner ramme om borgernes initiativer og virkelyst, er kommet godt i gang, og mange frivillige er i startet med udviklingsarbejdet. Også her har kommunalbestyrelsen netop bevilget ekstra støtte som hjælp til, at det lokale kulturliv kan rejse sig igen efter pandemien.

Corona har krævet nytænkning og nye samarbejdsrelationer på **alle** kommunens områder. Kreativiteten har været stor. Vi skal fastholde de erfaringer, nye løsninger og tilgange fra coronatiden, som vi kan bygge videre på, så vi fortsat kan forme nye løsninger til gavn for borgerne. Det er opgaveudvalget "Læringer fra Coronatiden" godt i gang med. Vi vil i kommunalbestyrelsen holde øje med anbefalingerne.

Det skal være godt **og trygt** at bo, leve og arbejde i Gentofte. Det lykkedes under coronakrisen, hvor vi alle vare mere hjemme, at nedbringe indbrudsraten, som har ligget blandt de højeste i Europa, men desværre stiger antallet af indbrud i Gentofte igen. Vi er i fuld gang med at implementere anbefalingerne fra Opgaveudvalget "Gentofte – fri for tyveri" med tryghedsambassadører, nabohjælp og information til borgerne. Men vi venter stadig på, at Christiansborg skal færdigforhandle den forsøgsordning, der forhåbentlig rummer mulighed for, at vi kan etablere et kommunalt vægterkorps og/eller bruge droner til at bekæmpe kriminaliteten. For borgernes tryghed, det er også en kommunal opgave.

Det er også et vigtigt indsatsområde at bekæmpe støj. Støjen på vejene i Gentofte Kommune er blevet kortlagt. På den baggrund har vi i Kommunalbestyrelsen den 29. marts 2021 vedtaget en ny støjhandlingsplan, som indeholder en række konkrete initiativer. *F.eks. vil kommunen arbejde for, at staten etablerer nye støjskærme langs Helsingørmotorvejen og Motorring 3, hvor der fortsat mangler eller er utilstrækkelig afskærmning. Og kommunen vil eksempelvis også samarbejde med MOVIA om indsættelse af el-busser.*

De mange tiltag i Gentofte Kommune og den daglige drift bæres frem af kommunens medarbejdere og ildsjæle, som arbejder på at give borgernes hverdag de bedste rammer. Lige fra pædagoger og lærere, som udfordrer og inspirerer børn og unge til toppen af deres potentiale, til dem der vedligeholder vores veje og parker, til dem der til daglig passer på vores ældre og vores handicappede borgere og sikrer dem et trygt og værdigt liv. Jeg vil af hjertet gerne sige tak til jer alle for jeres store indsats og professionalisme. Ligesom jeg vil sige tak til vores tillidsrepræsentanter og medlemmer af MED-grupperne som arbejder utrætteligt for det kommunale fællesskab.

Der arbejdes på rigtig, rigtig mange spændende tiltag for at sikre, at Gentofte er et godt sted at bo, leve og arbejde, og den sidste gode idé er ikke fundet. Jeg er overbevist om, at vi altid kan gøre det lidt bedre.

Med de ord vil jeg på den konservative gruppes vegne anbefale, at der stemmes for budgetforslaget, og at forligspartiernes status for budgetaftalen tages til efterretning. Enhedslisten er fremkommet med ændringsforslag, som jeg vil anbefale der stemmes imod.